

Art. 124. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1932 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
 Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*
 Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*
 Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*
 Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*
 Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*
 Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*
 Minister Wyznań Religijnych
 i Oświecenia Publicznego: *J. Jędrzejewicz*
 Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Sew. Ludkiewicz
 Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*
 Kierownik Ministerstwa Komunikacji: *M. Butkiewicz*
 Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*
 Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

807.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 27 października 1932 r.

Prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

I. Postanowienia wstępne.

Art. 1. (1) Bronią w rozumieniu niniejszego prawa jest każde narzędzie, przeznaczone do zadawania bezpośrednio lub pośrednio urazów cielesnych.

(2) Amunicją są gotowe naboje i pociski do broni palnej oraz pociski wybuchowe wszelkiego rodzaju.

(3) Gotowe lub obrobione istotne części broni lub amunicji uważane są za broń lub amunicję. Rozporządzenie wykonawcze określa, co za takie istotne części uważać należy.

(4) Materiałami wybuchowymi są ciała w stanie stałym, ciekłym lub lotnym, które pod działaniem podnieć fizycznych (mechanicznych) lub chemicznych rozwijają siłę niszczyielską.

(5) Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu władni są w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy niniejszego prawa w całości lub części na przedmioty i narzędzia oraz na istotne części składowe materiałów wybuchowych, których używanie może zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

Art. 2. (1) Za broń typu wojskowego uważa się broń używaną, lub nadającą się do używania przez wojsko dla celów służbowych.

(2) Wykaz broni typu wojskowego zawiera rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Przepisy niniejszego prawa nie mają zastosowania do broni białej, jednak Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu mogą w drodze rozporządzenia rozciągnąć te przepisy w całości lub części na poszczególne rodzaje broni białej.

II. Handel bronią i amunicją.

Art. 4. (1) Bronią i amunicją wolno zawodowo handlować tylko na zasadzie pozwolenia władzy.

(2) Przedsiębiorstwa wytwórcze mogą sprzedawać wytwarzaną przez siebie broń lub amunicję bez pozwolenia:

- osobom, posiadającym pozwolenie na handel bronią i amunicją (ust. 1), oraz
- na zamówienie — osobom uprawnionym do nabywania broni lub amunicji zgodnie z przepisami niniejszego prawa.

Art. 5. (1) Pozwolenie (art. 4 ust. 1) może być wydane tylko osobie:

- posiadającej obywatelstwo polskie,
- nie karanej sędownie za zbrodnię oraz występki z chęci zysku,
- posiadającej zdolność do działań prawnych,
- posiadającej odpowiednią umiętność zawodową,
- nie trudniacej się przemysłem okrażnym,
- nie wzbudzające obaw, że wydanego pozwolenia użyje w celach szkodliwych dla interesów Państwa lub bezpieczeństwa publicznego.

(2) Osobom prawnym pozwolenie może być wydane tylko pod warunkiem ustanowienia odpowiedzialnych zastępców, czyniących zadość wszystkim wymogom, określonym w ust. 1.

(3) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami może zezwalać na wyjątki od warunku określonego w ust. 1 pkt. a).

Art. 6. Pozwolenie wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 7. Pozwolenie na handel bronią może równocześnie upoważniać:

- do handlu amunicją do tej broni,
- do nabijania nabojev do broni palnej myśliwskiej,
- do przechowywania i sprzedaży prochu strzelniczego do użytku osobistego.

Art. 8. (1) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, oraz Przemysłu i Handlu określa formę pozwoleń, warunki, pod którymi pozwolenia będą mogły być udzielane, prawa i obowiązki osób, które je otrzymują, oraz sposób prowadzenia przedsiębiorstwa.

(2) Władza, wydająca pozwolenie, może je uzależnić ponadto od specjalnych warunków, jeśli stosunki miejscowe lub rodzaj przedsiębiorstwa tego wymagają. W szczególności władza może określić, które osoby zatrudnione w przedsiębiorstwie i na jakich stanowiskach, winny odpowiadać warunkom art. 5 ust. 1 i być zatrudnione tylko za zgodą władzy.

Art. 9. Władza, która pozwolenie wydała, winna je cofnąć jeśli wyjdą najaw okoliczności (art. 5 ust. 1 pkt. a) — e), istniejące już przed wydaniem pozwolenia lub powstałe po jego wydaniu, któreby uzasadniały odmowę wydania pozwolenia.

Art. 10. (1) Władza, która pozwolenie wydała, może cofnąć pozwolenie w każdym czasie, jeśli uzna, że dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa mogłoby zagrażać interesowi Państwa lub bezpieczeństwu publicznemu.

(2) W razie cofnięcia pozwolenia w myśl ust. 1, władza wyznaczy odpowiedni termin dla zlikwidowania przedsiębiorstwa. Termin ten nie będzie krótszy od 6 miesięcy, jednakże w wyjątkowych przypadkach władza może oznaczyć termin krótszy, jeśli interes Państwa lub bezpieczeństwo publiczne tego wymaga.

(3) W razie, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, decyzja o cofnięciu pozwolenia może podlegać natychmiastowemu wykonaniu. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje w takim przypadku wykonania decyzji.

(4) Władza może jednocześnie z cofnięciem pozwolenia lub później wyznaczyć osobę, pod której nadzorem likwidacja będzie przeprowadzona, oraz określić w tym przypadku sposób tej likwidacji.

(5) Władza, która pozwolenie wydała, władna jest również, jeśli uzna, że interes Państwa lub bezpieczeństwo publiczne tego wymagają, wstrzymać na czas określony wykonywanie wszystkich lub niektórych czynności, wchodzących w zakres działania przedsiębiorstwa, jak również może zarządzić zabezpieczenie znajdującej się w dyspozycji przedsiębiorstwa broni, amunicji, prochu strzelniczego oraz ich części w sposób zapewniający bezpieczeństwo i chroniący te przedmioty przed zniszczeniem. Postanowienie ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie w tym przypadku.

(6) Postanowienia ust. 2 i 4 mają także zastosowanie w razie cofnięcia pozwolenia na podstawie art. 9.

Art. 11. (1) Handel bronią jest niedozwolony:

- a) w drodze przemysłu okrężnego,
- b) na targach gminnych, małych i wielkich.

(2) Na wystawach i na targach gospodarczych wolno sprzedawać broń tylko na podstawie specjalnego pozwolenia władzy.

(3) Postanowienia ust. 1 i 2 dotyczą również handlu amunicją i prochem strzelniczym, o których mowa w art. 7.

(4) Właściwa do wydawania pozwoleń w myśl ust. 2 jest wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 12. (1) Broń, amunicję i proch strzelniczy (art. 7) sprzedawać wolno tylko osobom uprawnionym do ich nabywania, zgodnie z przepisami niniejszego prawa.

(2) Postanowienie ust. 1 nie dotyczy obrotu bronią z zagranicą.

III. Ograniczenia handlu bronią i amunicją.

Art. 13. Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu mogą w drodze rozporządzenia:

- a) zakazywać handlu poszczególnymi rodzajami broni i amunicji,
- b) wprowadzać ograniczenia lub specjalne warunki przy handlu poszczególnymi rodzajami broni i amunicji.

IV. Kontrola handlu bronią i amunicją oraz nadzór władz nad tym handlem.

Art. 14. (1) Wolno puszczać w obieg tylko taką broń, która zaopatrzona jest w firmę lub w znak towarowy wytwórcy lub handlującego, w numer bieżący broni, oraz—o ile chodzi o broń palną—w znaki próbne co do jej wytrzymałości i bezpieczeństwa w użyciu.

(2) Postanowienia ust. 1 dotyczą również broni przerabianej.

(3) Postanowienia ust. 1 i 2 mogą mieć zastosowanie również do amunicji, o ile chodzi o zaopatrywanie jej w firmę lub znak towarowy, oraz w znaki rozpoznawcze, dotyczące jej właściwości balistycznych.

(4) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu ustala termin wejścia w życie postanowień ust. 1 — 3, zakres zastosowania pkt. 3 w całości lub w części, określa sposób i postępowanie przy znakowaniu i dokonywaniu prób broni, względnie znakowaniu amunicji oraz określa zakłady, w których próby broni palnej będą mogły być przeprowadzane i sposób ich przeprowadzania. Rozporządzenie to ustala również warunki, jakim odpowiadać winna pod względem znakowania i wypróbowania — broń i amunicja, sprowadzane z zagranicy.

Art. 15. (1) Przedsiębiorstwa handlu bronią (art. 4 ust. 1) podlegają nadzorowi władz.

(2) Nadzór nad temi przedsiębiorstwami sprawują władze administracji ogólnej, oraz — o ile chodzi o przedsiębiorstwa handlujące bronią lub amunicją typu wojskowego — także władze wojskowe.

Art. 16. (1) Osoby, prowadzące przedsiębiorstwa handlu bronią (art. 4 ust. 1), obowiązane są prowadzić ścisłą ewidencję broni i przedstawiać w terminach, przez władze określonych, jak również na każde jej żądanie, wyciągi i sprawozdania z tej ewidencji.

(2) Osoby te winny ponadto posiadać na znajdującej się u nich broń dowody jej pochodzenia.

(3) Postanowienia ust. 1) i 2) dotyczą również amunicji i prochu strzelniczego.

Art. 17. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu określa sposób prowadzenia ewidencji broni, amunicji i prochu strzelniczego, wzory rejestrów i ksiąg oraz dowodów pochodzenia broni, amunicji i prochu strzelniczego, sposób ich przechowywania i użytkowania oraz zakres i sposób przeprowadzania nadzoru władz.

V. Nabywanie, posiadanie i noszenie broni i amunicji w celach osobistych oraz pozbywanie takiej broni i amunicji.

Art. 18. (1) Broń można nabywać, posiadać lub nosić w celach osobistych tylko na zasadzie pozwolenia władzy.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych władny jest określać, które rodzaje broni będą mogły być nabywane, posiadane lub noszone bez pozwolenia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 19. (1) Pozwolenia (art. 18 ust. 1) wydają powiatowe władze administracji ogólnej według swobodnego uznania osobom nie wzbudzającym żadnych obaw, że użyją broni w celach sprzecznych z interesem Państwa albo bezpieczeństwem, spokojem lub porządkiem publicznym.

(2) Pozwolenie na posiadanie lub na posiadanie i noszenie broni typu wojskowego może być wydane tylko za uprzednią zgodą właściwej władzy wojskowej.

(3) Żołnierzom w służbie czynnej, w stanie nieczynnym i w stanie spoczynku, oraz oficerom kontraktowym i oficerom czasu wojny pozwolenia na krótką broń palną i broń myśliwską wydają właściwe władze wojskowe.

Art. 20. (1) Pozwolenie nie może być wydane:

- a) osobom nieletnim do lat 17,
- b) chorym umysłowo,
- c) osobom znanym, jako nałogowi pijacy lub narkomani,
- d) włóczęgom,
- e) osobom dwukrotnie ukaranym za przekroczenia tego samego przepisu niniejszego prawa co do nabywania, posiadania i noszenia broni, o ile od ostatniego ukarania nie upłynęły 3 lata.

(2) Na prośbę rodziców lub opiekunów pozwolenie może być wydane nieletnim powyżej lat 14, jednakże tylko na broń dla celów sportowych lub łowieckich.

Art. 21. (1) Postanowienia art. 18 ust. 1 nie mają zastosowania:

- a) do osób, wchodzących w skład siły zbrojnej Państwa, o ile chodzi o broń należącą do ich przepisowego uzbrojenia,
- b) do osób, które z tytułu swej służby publicznej lub swego charakteru służbowego i zgodnie z właściwymi przepisami prawnymi uprawnione są do posiadania albo do posiadania i noszenia określonego rodzaju broni, o ile chodzi o taką broń,
- c) do osób, używających broni palnej w celach sportowych i wyćwiczenia w strzelaniu w dozwolonych przez władze strzelniczych, lecz tylko o ile chodzi o używanie i noszenie broni w obrębie strzelnicy.

(2) Dla przedstawicieli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych legitymacja, wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, zastępuje pozwolenie na broń (art. 18 ust. 1).

(3) Rozporządzenie Rady Ministrów wydane na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych może określać, które osoby poza wymienionymi w niniejszym artykule, mogą nabywać, posiadać i nosić broń bez pozwolenia (art. 18 ust. 1), z obowiązkiem jednak zgłoszenia takiej broni właściwej władzy (art. 19 ust. 1).

Art. 22. (1) Pozwolenie na broń (art. 18 ust. 1) może być wydane bądźto na prawo posiadania, bądź też na prawo posiadania i noszenia broni.

(2) Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, uprawnia do nabycia broni w niem wymienionej, o ile w pozwoleniu nie zaznaczono inaczej.

(3) Pozwolenia na broń, z wyjątkami przewidzianymi w ust. 4, są imienne i ważne tylko dla tej osoby, której zostały wydane i tylko na broń tego rodzaju i w tej ilości, jaka w nich jest wymieniona.

(4) Urzędem, instytucjom i przedsiębiorstwom państwowym i samorządowym oraz instytucjom i przedsiębiorstwom prywatnym, którym broń jest potrzebna dla ochrony ich mienia lub bezpieczeństwa życia ich pracowników, jak również zrzeszeniom przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, oraz stowarzyszeniom strzeleckim dla celów wyćwiczenia w strzelaniu, mogą być wydawane pozwolenia na okaziciela.

(5) Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami władny jest wydawać regulaminy i przepisy o noszeniu i używaniu broni dla urzędów, instytucyj i przedsiębiorstw, zrzeszeń oraz towarzystw wymienionych w ust. 4.

(6) Pozwolenie na broń na okaziciela, wydawane urzędem, instytucjom i przedsiębiorstwom państwowym i samorządowym, zrzeszeniom przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, oraz stowarzyszeniom strzeleckim, jak również pozwolenia na broń, wydawane urzędnikom i funkcjonariuszom państwowym oraz osobom, wymienionym w art. 19 ust. 3, na podstawie zaświadczeń ich władzy przełożonej dla obrony osobistej, lub w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, wolne są od wszelkich opłat.

Art. 23. (1) Pozwolenie na broń ważne jest na całym obszarze Państwa.

(2) W razie zmiany miejsca zamieszkania osoba, posiadająca pozwolenie, winna je przedstawić przed upływem dni 30 właściwej dla nowego miejsca zamieszkania powiatowej władzy administracji ogólnej w celu zaopatrzenia go w adnotację o zmianie miejsca zamieszkania.

(3) Postanowienie ust. 2 nie ma zastosowania do osób, wymienionych w art. 19 ust. 3.

Art. 24. (1) Powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na miejsce zamieszkania posiadającego pozwolenie, może cofnąć pozwolenie w każdym czasie, jeśli uzna to za wskazane ze względu na interes Państwa albo bezpieczeństwo, spokój lub porządek publiczny, a winna to uczynić, jeśli ujawnione zostanie, że osoba, której pozwolenie zostało wydane, należy do jednej z kategorii osób, wymienionych w art. 20.

(2) W przypadkach, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, każda inna władza administracji ogólnej może tymczasowo odebrać pozwolenie na broń, zawiadamiając o tem władzę, wymienioną w ust. 1, która wyda właściwą decyzję (ust. 1).

(3) Władza wojskowa, która wydała pozwolenie na broń w myśl art. 19 ust. 3, może w każdym czasie cofnąć to pozwolenie, jeśli przemawiają za tem ważne względy służbowe, bezpieczeństwa, lub interes wojska, a winna to uczynić, gdy stosunek

służbowy z żołnierzem został rozwiązany, chyba, że żołnierz ten przechodzi w stan spoczynku.

Art. 25. (1) Pozwolenie na broń palną uprawnia osobę, której zostało wydane, do nabywania amunicji do broni w niem wymienionej, w ilości określonej w tem pozwoleniu.

(2) Osoby, posiadające pozwolenie na broń palną myśliwską, mogą nabywać także proch strzelniczy w ilości, którą określa rozporządzenie wykonawcze.

Art. 26. (1) Osoby, którym odmówiono wydania pozwolenia na broń, lub którym pozwolenie cofnięto, winny pozbyć się broni, o ile ją posiadają, w terminie przez władzę oznaczonym.

(2) W razie niepozbycia broni w terminie oznaczonym, władza może broń zająć, o ile w przypadkach zasługujących na uwzględnienie nie przedłuży wyznaczonego terminu.

(3) Jeśli władza uzna to za potrzebne, może równocześnie z odmową pozwolenia lub jego cofnięciem broń zająć lub zarządzić złożenie broni do czasu jej pozbycia w miejscu lub u osób, przez nią oznaczonych.

(4) Broń zajęta władza sprzedaje z publicznego przetargu, jeśli osoba, do której ta broń należy, nie pozbedzie się jej w ciągu 3 miesięcy od chwili zajęcia broni; na prośbę jednak tej osoby władza powierzy sprzedaż broni koncesjonowanemu przedsiębiorstwu handlu bronią. Sumę uzyskaną ze sprzedaży zwraca się właścicielowi broni po potrąceniu rzeczywistych kosztów, związanych ze sprzedażą. Właścicielowi broni, sprzedanej w myśl niniejszego postanowienia, nie przysługuje prawo skargi co do wysokości osiągniętej ze sprzedaży sumy.

(5) Jeśli żołnierz, któremu cofnięto pozwolenie na broń z powodu rozwiązania z nim stosunku służbowego (art. 24 ust. 3), zamierza nadal broń posiadać, winien uzyskać pozwolenie właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej (art. 19 ust. 1 i 2); w razie nieuzyskania takiego pozwolenia, a także w innych przypadkach cofnięcia pozwolenia w myśl art. 24 ust. 3, mają odpowiednie zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu.

(6) Władza wojskowa przekazuje broń zajęta powiatowej władzy administracji ogólnej celem sprzedania jej w myśl ust. 4.

(7) Postanowienia niniejszego artykułu mają odpowiednie zastosowanie do amunicji i prochu strzelniczego (art. 25).

Art. 27. (1) Broń i amunicję odstępować wolno czasowo lub na stałe jedynie osobom uprawnionym do jej nabycia zgodnie z postanowieniami niniejszego prawa.

(2) Broń mogą przyjmować w zastaw tylko zakłady zastawnicze (lombardy), prowadzone przez związki publiczno-prawne, o ile ich statuty przewidują taką działalność i o ile one posiadają pomieszczenia, uznane przez władzę (art. 6) za odpowiednie do przechowywania broni. Przyjmowanie w zastaw amunicji lub prochu strzelniczego jest zakazane.

Art. 28. (1) Jeśli interes Państwa lub względy bezpieczeństwa tego wymagają, wojewódzka wła-

da administracji ogólnej może na całym lub części powierzonego sobie obszaru zarządzić czasowe złożenie wszystkich lub niektórych rodzajów broni, posiadanej w celach osobistych, w określonych przez siebie miejscach i terminach. Władza ta może w takich przypadkach także zakazać czasowo noszenia wszelkiej broni lub niektórych jej rodzajów.

(2) W przypadkach nagłych i na czas nieprzekraczający dni 14 uprawnień, o których mowa w ust. 1, przysługują powiatowej władzy administracji ogólnej na powierzonym jej obszarze.

(3) Zarządzenia te mogą postanawiać, iż decyzje władz, wydane w celu wykonania tych zarządzeń, są natychmiast wykonalne.

(4) Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do osób, wymienionych w art. 19 ust. 3.

Art. 29. (1) Minister Spraw Wewnętrznych reguluje w drodze rozporządzenia wzory, zakres i czas ważności pozwoleń na broń (art. 18 ust. 1), oraz tryb postępowania przy nabywaniu broni do użytku osobistego i pozbywania takiej broni.

(2) Wzory, zakres i czas ważności pozwoleń, wydawanych przez władze wojskowe (art. 19 ust. 3) reguluje w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wojskowych.

VI. Przywóz, wywóz, przesyłanie i przewóz broni.

Art. 30. Przywozić broń na obszar Rzeczypospolitej w celach przemysłowych i handlowych mogą jedynie koncesjonowane przedsiębiorstwa wyrobu broni, lub przedsiębiorstwa, które otrzymały pozwolenie na handel bronią (art. 4), — na podstawie pozwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Art. 31. (1) Broń do użytku osobistego wolno sprowadzać lub przywozić ze sobą na obszar Rzeczypospolitej bądź na zasadzie pozwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania odbiorcy, względnie przywożącego, bądź na zasadzie zaświadczenia, wydanego przez właściwą placówkę konsularną Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą.

(2) Osoby, które sprowadziły lub przywoziły ze sobą broń na zasadzie zaświadczenia placówki konsularnej (ust. 1), winny w ciągu 30 dni od dnia przyjazdu do Polski zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej o wydanie pozwolenia na posiadanie, względnie posiadanie i noszenie tej broni.

(3) Postanowienia ust. 1 i 2 mają zastosowanie do osób, wymienionych w art. 19 ust. 3, z tą zmianą, że zamiast powiatowych władz administracji ogólnej właściwymi są władze wojskowe.

(4) Postanowienie ust. 2 nie ma zastosowania do osób, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej trwa krócej niż dni 30.

Art. 32. Broń typu wojskowego, z wyjątkiem broni, posiadanej do użytku osobistego, wolno wywozić z obszaru Rzeczypospolitej jedynie na zasadzie pozwolenia Ministra Spraw Wojskowych, lub władz przez niego upoważnionych.

Art. 33. (1) Broń palną, posiadaną do użytku osobistego, wolno przewozić publicznymi środkami przewozowymi tylko w stanie nienabytym.

(2) Postanowienie ust. 1 nie dotyczy broni palnej krótkiej, o ile ją dający ma ją przy sobie.

Art. 34. Warunki i sposób przewozu broni w celach handlowych i przemysłowych ustala rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu.

Art. 35. (1) Broń przesyłać wolno pocztą tylko na podstawie deklaracji i tylko do osób uprawnionych do jej nabycia względnie posiadania.

(2) Sposób przesyłania broni pocztą i kontrolę nad tego rodzaju przesyłkami reguluje rozporządzenie Ministra Poczty i Telegrafów, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, a co do sposobu przesyłania także z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 36. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może czasowo w drodze rozporządzenia ograniczać lub zakazywać przewozu lub przesyłania broni na poszczególnych obszarach albo między poszczególnymi obszarami lub miejscowościami Państwa.

(2) W przypadkach, gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, wojewódzka władza administracji ogólnej może wydać analogiczne zarządzenia na powierzonym sobie obszarze na czas nieprzekraczający dni 14.

VII. Materiały wybuchowe.

Art. 37. Materiałami wybuchowymi wolno zawodowo handlować tylko na zasadzie pozwolenia władzy.

Art. 38. (1) Pozwolenia, o których mowa w art. 37, wydaje wojewódzka władza administracji ogólnej.

(2) Postanowienia art. 5, 8, 9, 10, 11 ust. 1 i art. 12 mają odpowiednie zastosowanie.

Art. 39. (1) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu oraz Komunikacji ustala miejsca, w których składy materiałów wybuchowych nie będą mogły być urządzone, oraz rejony bezpieczeństwa, jakie przedsiębiorstwa wokół tych składów winne utrzymywać, biorąc pod uwagę podział tych składów na pewne typy oraz przy uwzględnieniu maksymalnej ilości materiałów wybuchowych, które będą mogły być w takich składach przechowywane, jak również przepisy co do nadziemnych składów tego rodzaju.

(2) Rozporządzenie to określa również, w jakim zakresie i w jakich przypadkach postanowienia tego będą dotyczyć składów amunicji.

Art. 40. Postanowienia rozdziału III i IV mają odpowiednie zastosowanie do handlu materiałami wybuchowymi.

Art. 41. (1) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych określa warunki i sposoby nabywania, przechowywania i używania materiałów wybuchowych dla celów przemysłowych oraz eksploatacji rolnej i leśnej, ustala wzory zaświadczeń i po-

zwoleń oraz określa zakres i sposób kontroli władz nad osobami i przedsiębiorstwami, używającymi materiałów wybuchowych w wyżej podanych celach.

(2) Nabywanie, przechowywanie i używanie materiałów wybuchowych w zakładach górniczych dla celów górniczych reguluje art. 148 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. Prawo górnicze (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 654). Sprzedaż materiałów wybuchowych dla celów górniczych przez wytwórnie i przedsiębiorstwa sprzedaży materiałów wybuchowych (art. 37) odbywać się będzie na warunkach, które określa rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wewnętrznych.

(3) Niezależnie od kontroli władz górniczych władze administracji ogólnej są uprawnione do badania nadziemnych składów materiałów wybuchowych w zakładach górniczych co do zgodności przechowywanych w nich materiałów wybuchowych z księgami. O wynikach badania władze te winne niezwłocznie zawiadamiać właściwe władzę górnicze.

Art. 42. (1) Nabywanie, posiadanie i używanie materiałów wybuchowych poza przypadkami, określonymi w art. 37 i 41, jest zakazane.

(2) W przypadkach, zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie, wojewódzka władza administracji ogólnej może pozwolić na nabycie i użycie materiałów wybuchowych na warunkach w pozwoleniu podanych.

(3) Postanowienia ust. 1 i 2 nie dotyczą amunicji do broni palnej oraz prochu strzelniczego, nabywanych do użytku osobistego na podstawie art. 25.

Art. 43. (1) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Komunikacji oraz Przemysłu i Handlu określa materiały wybuchowe, których przewożenie będzie dopuszczone, warunki i sposoby ich przewozu, środki ostrożności przy przewozie oraz kontrolę władz.

(2) Rozporządzenie to określa również warunki i sposób przewozu amunicji i prochu strzelniczego w celach handlowych i przemysłowych oraz amunicji i prochu strzelniczego, posiadanych do użytku osobistego (art. 25).

(3) Przewóz materiałów wybuchowych kolejami żelaznymi odbywa się na podstawie regulaminów przewozu lub taryf kolejowych, wydawanych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych co do postanowień, dotyczących bezpieczeństwa Publicznego.

(4) Przesyłanie materiałów wybuchowych pocztą jest zakazane.

(5) Do przywozu i sprowadzania amunicji i materiałów wybuchowych na obszar Rzeczypospolitej oraz do przewozu amunicji i tych materiałów w obrębie Państwa mają odpowiednie zastosowanie postanowienia art. 30 ust. 1 i art. 36.

VIII. Strzelnice.

Art. 44. (1) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych określa przepisy, jakim winno odpowiadać pod względem bezpieczeństwa urządzenie i prowadzenie strzelnic, przeznaczonych do ćwiczeń w strzelaniu z broni palnej, oraz ustali sposób prze-

chowywania, używania i postępowania z bronią w takich strzelnicach.

(2) Postanowienie ust. 1 nie dotyczy strzelnic wojskowych.

IX. Postanowienia ogólne i karne.

Art. 45. (1) Jeżeli powiatowa władza administracji ogólnej ma uzasadnione podejrzenie, że dana osoba posiada lub przechowuje bezprawnie broń, amunicję lub materiały wybuchowe, władza ta może w celu wykrycia tych przedmiotów zarządzić dokonanie rewizji mieszkania i zabudowań, należących do takiej osoby. Zarządzenie to może dotyczyć także tych mieszkań i zabudowań, w których osoba podejrzana przebywa.

(2) W razie uzasadnionego podejrzenia, że dana osoba posiada lub nosi bezprawnie broń, amunicję lub materiały wybuchowe, organa Policji Państwowej mogą w celu wykrycia tych przedmiotów podać taką osobę rewizji osobistej.

(3) Co do osób, podlegających właściwości wojskowych sądów karnych, uprawnienia z ust. 1 i 2 przysługują wojskowym władzom lub wojskowym organom bezpieczeństwa, chyba że zwłoka grozi niebezpieczeństwem, a na miejscu niema władz lub organów wojskowych.

Art. 46. Urzędy celne, pocztowe i kolejowe lub ich organa zatrzymają każdy transport broni, amunicji lub materiałów wybuchowych, przesyłanych niezgodnie z postanowieniami art. 30, 31, 32, 34, 35 i 43, zawiadamiając o tem równocześnie najbliższą powiatową władzę administracji ogólnej lub najbliższą jednostkę policyjną.

Art. 47. (1) Kto bezprawnie wyrabia, posiada, przechowuje lub pozbywa broń palną typu wojskowego lub amunicję do takiej broni, z wyjątkiem broni krótkiej i amunicji do niej — podlega karze więzienia do lat 3 lub aresztu do lat 3.

(2) Tej samej karze podlega, kto bezprawnie pozbywa materiały lub przyrządy wybuchowe.

(3) Broń, amunicja lub materiały i przyrządy wybuchowe podlegają przypadkowi.

Art. 48. (1) Kto bezprawnie wyrabia, posiada, przechowuje lub pozbywa broń palną krótką lub myśliwską, albo amunicję do takiej broni, podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub karze grzywny do 5.000 zł.

(2) Podżeganie, pomoc i usiłowanie ulegają karze.

(3) Broń i amunicja podlegają przypadkowi.

Art. 49. (1) Kto wykracza przeciw postanowieniom niniejszego prawa lub przepisom, wydanym na jego podstawie, podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

(2) Prócz tego można orzec przepadek broni, amunicji i materiałów wybuchowych.

Art. 50. W razie orzeczenia przepadku prawa osób trzecich nie zostają naruszone.

Art. 51. Za wyrób w rozumieniu art. 47 i 48 należy uważać także wykańczanie i przerabianie.

Art. 52. Oprócz kary można zabronić sprzedaży broni, amunicji lub materiałów wybuchowych na czas od roku do lat 5.

Art. 53. (1) Przepięstwa, wymienione w art. 48 i 49 podlegają karze w drodze administracyjnej.

(2) Do orzekania o przestępstwach, wymienionych w ust. 1, popełnianych przez osoby, podlegające właściwości wojskowych sądów karnych, właściwe są wojskowe sądy karne.

Art. 54. Wszędzie, gdzie w prawie niniejszem jest mowa o powiatowych władzach administracji ogólnej, są w miastach, stanowiących odrębne powiaty miejskie, właściwymi starostowie grodzcy (dyrektorowie policji, Komisarz Rządu m. Gdyni).

X. Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 55. (1) Pozwolenia na posiadanie, względnie posiadanie i noszenie broni, wydane przed wejściem w życie niniejszego prawa, zachowują swą ważność na czas, na jaki zostały wydane, w każdym zaś razie do 31 marca 1933 r.

(2) Pozwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlu bronią lub amunicją, wydane przed wejściem w życie niniejszego prawa, zachowują swą ważność nadal z tem, że do prowadzenia tych przedsiębiorstw będą miały zastosowanie od dnia wejścia w życie niniejszego prawa, lub rozporządzeń i przepisów na jego podstawie wydanych, postanowienia tego prawa lub tych rozporządzeń i przepisów.

(3) Rozporządzenia wykonawcze ustalą terminy, w czasie których wymienione w ust. 2 przedsiębiorstwa będą obowiązane przystosować swe urządzenia do wymagań niniejszego prawa i rozporządzeń, wydanych na jego podstawie.

Art. 56. Wykonanie niniejszego prawa porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 57. (1) Prawo niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r. Przepisy prawa niniejszego w zakresie handlu bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi wchodzi w życie na obszarze województwa śląskiego dopiero po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia oświadczenia Prezesa Rady Ministrów o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na te przepisy.

(2) Równocześnie tracą moc:

a) dekret z dnia 25 stycznia 1919 r. o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji (Dz. P. P. Nr. 9, poz. 123),

b) patent cesarski z dnia 24 października 1852 r. o wyrobie, posiadaniu i noszeniu broni, tudzież handlu bronią i jej przewozie (Dz. u. p. austr. Nr. 223),

c) patent cesarski o prochu strzelniczym z dnia 31 marca 1853 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 99),

d) ustawa z dnia 27 maja 1855 r. przeciw użytkowaniu materiałów wybuchowych w sposób szkodliwy (Dz. u. p. austr. Nr. 134),

e) ustawa z dnia 9 czerwca 1884 r. o zbrodniczym i niebezpiecznym dla ogółu użytku materiałów wybuchowych (Dz. U. Rz. niem. str. 61),

f) postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), dotyczące sprzedaży broni, amunicji i materiałów wybuchowych, —

oraz wszelkie przepisy w sprawach uregulowanych w prawie niniejszem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mjosiński*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *J. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Sew. Ludkiewicz

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Kierownik Ministerstwa Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Poczty i Telegrafów: *Boerner*

808.

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 27 października 1932 r.

Prawo o stowarzyszeniach.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Prawo niniejsze reguluje prawny byt stowarzyszeń, jako dobrowolnych trwałych zrzeszeń o celach niezarobkowych.

Art. 2. Obywatele polscy mają prawo łączyć się w stowarzyszeniach, których cele, ustroj i działalność nie sprzeciwiają się prawu i nie zagrażają bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

Uprawnienie to służy osobom w wieku od lat 18, o ile przepisy poniższe nie przewidują wyjątków.

Występować w charakterze założycieli, jak również wchodzić w skład zarządu stowarzyszenia, mogą tylko osoby zdolne do działań prawnych.

Młodzież szkolna, z wyjątkiem młodzieży szkół wyższych, nie może należeć do stowarzyszeń.

Młodzież nieszkolna w wieku od lat 14 do 18 może, za zgodą swych prawnych opiekunów, należeć do stowarzyszeń, nie biorąc jednak udziału w głosowaniu uchwał i nie korzystając z uprawnień wyborczych.

Art. 3. Wojskowi w służbie czynnej mogą należeć do stowarzyszeń tylko za zezwoleniem władz wojskowych, na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wojskowych; nie mogą przytem oni być poddani ani balotażowi ani sądom koleżeńskim w jakiegokolwiek formie.

Szczególne ograniczenia prawa należenia do stowarzyszeń niektórych kategorii osób określają przepisy specjalne.

Art. 4. Cudzoziemcy mogą również łączyć się w stowarzyszeniach przewidzianych w niniejszem prawie.

Rozporządzenie Rady Ministrów, wydane na wniosek Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Spraw Zagranicznych, może wprowadzić odmienne zasady dla stowarzyszeń cudzoziemców, oraz w kwestji udziału cudzoziemców w stowarzyszeniach i ich władzach.

Tymże trybem będzie uregulowana sprawa stowarzyszeń o charakterze międzynarodowym, jeżeli szczególne potrzeby, związane z ich organizacją i funkcjonowaniem na obszarze Polski, nie dadzą możliwości zastosować do nich ogółu przepisów niniejszego prawa.

Art. 5. Nie wolno nikogo zmusić do tego, aby wziął lub nie wziął udziału w stowarzyszeniu. Nie wolno także ograniczać możliwości wystąpienia ze stowarzyszenia.

Przeciwnie temu postanowienia statutów i regulaminów oraz uchwały i zobowiązania są niedopuszczalne i nieważne.

Wolność wystąpienia ze stowarzyszenia nie wyklucza ustanowienia w statucie stowarzyszeń, posiadających osobowość prawną, obowiązku zapłaty składek członkowskich za czas do końca roku gospodarczego.

Przepisy ust. 1 — 3 nie dotyczą stowarzyszeń, które powstają z inicjatywy władz, działających w tym kierunku na mocy przepisów prawa publicznego.

Art. 6. Zakazanem jest:

- a) tworzenie stowarzyszeń, przyjmujących zasadę bezwzględного posłuszeństwa członków władzom stowarzyszenia,
- b) łączenie w stowarzyszeniu celów wychowania fizycznego, gimnastycznych lub sportowych z celami politycznymi.

Art. 7. Stowarzyszenia funkcjonariuszów państwowych podlegają przepisom niniejszego prawa.

Stowarzyszenia te nie mogą mieć celu lub ustroju, oraz stosować środków działania, niedających się pogodzić z przepisami służbowymi i wymaganiami służby.

Przepisy ust. 1 i 2 stosują się również do innych pracowników państwowych, których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny.

Art. 8. Żadne stowarzyszenie nie ma prawa czynić przedmiotem rozważania swych sądów koleżeńskich albo przedmiotem swych uchwał, względnie w inny sposób piętnować, działalności służbowej funkcjonariusza państwowego, będącego członkiem stowarzyszenia, zanim właściwe do oceny tej dzia-